

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๖๐๒.๔๒/๑๗/๖๕

กวด. ๑๗
วันที่ ๑๗ ก.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๑๐.๓๕ น.

สลด. (eMail)
ส่ง : กวด.
รับที่ : ๕7029/65
7 ก.ค. 2565 เวลา 10.00 น.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑/ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๕ เกี่ยวกับการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๓. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๕

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ขอยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๕ เกี่ยวกับการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ได้มีมติอนุมัติตามที่ประธานคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติเสนอ ในส่วนของผลการพิจารณาของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ดังนี้

“๔. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว และเห็นสมควรนำเสนอผลการพิจารณาให้คณะรัฐมนตรีทราบ ดังนี้

๔.๑ การอนุญาตให้เอกชนเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ เพื่อให้การอนุญาตให้เอกชนเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ (นอกจากการปลูกสร้างสวนป่า) ดำเนินการต่อไปได้ตามปกติ จึงมีหลักการดังต่อไปนี้

๔.๑.๑ การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ เพื่อการทำเหมืองแร่ เพื่อการระเบิดและย่อยหิน เพื่อขุดดินลูกรัง รวมทั้งกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ก. เพื่อต่ออายุ ...

ก. เพื่อต่ออายุการอนุญาตในที่ดินที่เคยได้รับอนุญาตมาก่อน

(๑) จะพิจารณาเฉพาะคำขออนุญาตที่อยู่นอกเขตพื้นที่อนุรักษ์ นอกเขตพื้นที่ต้นน้ำชั้นที่ ๑ และนอกเขตพื้นที่หวงห้ามอื่น ๆ เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่า วนอุทยาน สวนรุกชชาติ เป็นต้น เท่านั้น

(๒) คำขออนุญาตที่อยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ในเขตพื้นที่ต้นน้ำชั้นที่ ๑ และในเขตพื้นที่หวงห้ามอื่น ๆ จะได้นำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เป็นราย ๆ ไป

ข. เพื่อโอนประธานบัตรเหมืองแร่เดิมที่เคยได้รับอนุญาตมาก่อน จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์เดียวกับ ข้อ ก.

ค. เพื่อขออนุญาตในพื้นที่ใหม่และขออนุญาตเพื่อกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง จะพิจารณาเฉพาะคำขออนุญาตที่อยู่นอกเขตพื้นที่อนุรักษ์ นอกเขตพื้นที่ต้นน้ำชั้นที่ ๑ และนอกเขตพื้นที่หวงห้ามอื่น ๆ เท่านั้น

๔.๑.๒ การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ คำขออนุญาตเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน ข้อ ๔.๑.๑ จะพิจารณาเฉพาะคำขออนุญาตที่อยู่นอกเขตพื้นที่อนุรักษ์ นอกเขตพื้นที่ต้นน้ำชั้นที่ ๑ และนอกเขตพื้นที่หวงห้ามอื่น ๆ เท่านั้น

๔.๑.๓ การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าเอกชน

จะระงับการพิจารณาไว้ชั่วคราว และคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ มีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานชั้นชุดหนึ่ง เพื่อศึกษาพิจารณาหามาตรการควบคุมเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่สอดคล้องตามแนวนโยบายการส่งเสริมการปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชนต่อไป

๔.๒ การอนุญาตให้ส่วนราชการและองค์การของรัฐเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ จะดำเนินการต่อไปตามปกติ ตามแนวทางปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้แล้ว”

๑.๒ คณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๕ ได้มีมติเห็นชอบ และอนุมัติให้ดำเนินการตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ในส่วนของแนวทางและแผนงาน ดังนี้

“๕.๓ แนวทางและแผนงาน เห็นสมควรพิจารณาเฉพาะประเด็นเร่งด่วน ดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ การอนุรักษ์ระบบนิเวศน์ เห็นสมควรให้ใช้โครงการจัดการเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (คอธ) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการแล้วเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๕ เป็นหลักในการดำเนินงาน และให้โครงการนี้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องไปตามแผนปฏิบัติการ ๕ ปี ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเป็นผู้กำหนด และเห็นควรอนุมัติให้ใช้คำจำกัดความของภาวะล่อแหลมหรือคุกคามต่อระบบนิเวศน์เป็นเกณฑ์ในการจัดลำดับความสำคัญในการเคลื่อนย้ายประชาชนและอนุมัติแนวทางการดำเนินงานของโครงการนี้

๕.๓.๒ สำหรับการปลูกต้นไม้ในเขตป่าสงวนเสื่อมโทรมที่มีผู้ครอบครองอยู่แล้ว เห็นควรทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓ จาก “การอนุมัติให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชนจะระงับไว้ชั่วคราว และคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติมีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานชุดหนึ่ง เพื่อศึกษาพิจารณาหามาตรการควบคุมเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่สอดคล้องตามนโยบายการส่งเสริมการปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชนต่อไป” เป็น “การอนุมัติให้เข้าทำประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชนให้ระงับการพิจารณา เว้นแต่เป็นกรณีที่เข้าเงื่อนไขครบทั้ง ๕ ประการ ดังนี้

- ๑) เป็นการสร้างสวนป่าตามประเภทไม้ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๒) เป็นการดำเนินการโดยผู้เข้าครอบครองอยู่เดิมมาไม่น้อยกว่า ๕ ปี โดยมีหลักฐานยืนยันพิสูจน์ได้
- ๓) เป็นการเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรจากข้าว หรือพืชไร่ มาเป็นวนเกษตร หรือสวนป่า
- ๔) การดำเนินการวนเกษตรหรือสวนป่าตามข้อ ๓) จะต้องมีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ว่า ได้เริ่มดำเนินการในพื้นที่ที่จะขออนุญาตแล้วอย่างชัดเจน
- ๕) ให้ขอเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าได้ครอบครัวละไม่เกิน ๕๐ ไร่ เมื่ออนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว ให้จดทะเบียนเป็นสวนป่าตามพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีชักชำ
- เงื่อนไขทั้งหมดนี้เพื่อป้องกันมิให้นายทุนเข้าไปซื้อหรือสวมสิทธิ์ของเกษตรกรรายย่อยอันจะทำให้เกษตรกรรายย่อยขาดที่ทำกินซึ่งจะเป็นการเพิ่มปัญหาที่ดินทำกิน และเพิ่มแรงกดดันให้มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

๕.๓.๓ สำหรับการปลูกต้นไม้นอกประเภท เช่น ยูคาลิปตัสและสะเดาเทียม หรือไม้ชนิดอื่น ๆ เป็นต้น ที่ในปัจจุบันต้องเสียค่าภาคหลวง เห็นควรอนุมัติในหลักการให้กรมป่าไม้พิจารณายกเลิกการเก็บเสียค่าภาคหลวงต่อไป”

๑.๓ คณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๖ ได้มีมติตามมติคณะรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ “เห็นควรมอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ปัจจุบันได้โอนมาเป็นกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) รับไปพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการอนุญาตปลูกสร้างสวนป่าของภาคเอกชน ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เสนอคณะรัฐมนตรี โดยยังไม่ต้องยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๕ ในขณะนี้”

๒. เหตุผลความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ สืบเนื่องจาก พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เข้าร่วมการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (COP26) และได้ประกาศเป้าหมายสำคัญคือ ประเทศไทยจะเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ และเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ได้ในปี ค.ศ. ๒๐๖๕ และขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการพิจารณาเข้าร่วมปฏิญญาลาสโกว์ของผู้นำด้านป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการหยุดยั้งการสูญเสียป่าไม้และความเสื่อมโทรมของที่ดินภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ตลอดจนเปลี่ยนผ่านสู่การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

๒.๒ ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาประเทศที่กำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตาม เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายพัฒนาประเทศ โดยกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่มีปัญหาความเสื่อมโทรม ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง โดยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียวเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล รวมทั้งลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติ และผลกระทบที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๓ การส่งเสริมปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชน เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ นอกจากจะมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนแล้ว ยังมีส่วนสำคัญต่อการเปลี่ยนผ่านสู่การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืนตามปฏิญญากลาสโกว์ฯ อีกด้วย แต่ปัจจุบันการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชนได้ถูกระงับไว้ชั่วคราวตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓ เรื่อง การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ในส่วนของข้อ ๔.๑.๓ กำหนดให้การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชน ให้ระงับการพิจารณาไว้ชั่วคราวและมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๕ เรื่อง การปรับปรุงภารกิจและโครงสร้างของกรมป่าไม้ และร่างพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ได้กำหนดเงื่อนไขที่จะอนุญาตให้ภาคเอกชนเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ เพื่อการปลูกสร้างสวนป่า โดยจะต้องเข้าเงื่อนไขครบทั้ง ๕ ประการ ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ทำให้องค์กรหรือบุคคลโดยทั่วไปไม่สามารถขออนุญาตทำการปลูกสร้างสวนป่าในเขตพื้นที่ป่าไม้ได้

ดังนั้น เพื่อให้สามารถดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าได้ จึงต้องยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศมีปัญหาเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ทรัพยากรน้ำไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการ และเต็มศักยภาพ รวมถึงความต้องการใช้ไม้ภายในประเทศ และการส่งออก ดังนั้น เพื่อที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วนต่อไป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

การขอยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้เข้าทำประโยชน์พื้นที่ป่าไม้เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชนดังกล่าว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ได้พิจารณาแก้ไขปัญหา และกำหนดมาตรการควบคุมการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ โดยได้มีการประกาศกฎกระทรวงการขออนุญาต และการอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตปลูกสร้างสวนป่าภาคเอกชน เพื่อป้องกันการบุกรุก และการตัดไม้ทำลายป่า เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และมีการปลูกป่าเพิ่มขึ้น มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล โดยภาคเอกชนสามารถขอเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป และเมื่อได้รับอนุญาตดังกล่าว ผู้ขอเข้าทำประโยชน์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าในที่ดินของรัฐ และที่ดินของเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการรองรับและคุ้มครองสิทธิในการทำไม้ที่ได้จากการปลูกสร้างสวนป่า อีกทั้งเพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการใช้ที่ดินจากการปลูกพืชไร่มาเป็นการทำสวนป่าจะก่อให้เกิดการอนุรักษ์ป่าไม้มากกว่า และผู้ที่ทำการปลูกสร้างสวนป่ามีความมั่นใจในสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับการปลูกสร้างสวนป่า เช่น การได้รับยกเว้นค่าภาคหลวงและไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายบางประการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕. ความเห็น ...

